

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: ویکتور پیروژنکو (Victor PIROZHENKO)

برگردان: ا. م. شیری

۲۸ اکتوبر ۲۰۲۴

اجلاس سران بریکس در کازان الگوی نظام نوین در روابط بین الملل

چشم‌انداز یک الگوی غیر غربی همکاری سودمند متقابل در چین مورد بحث قرار می‌گیرد

شانزدهمین اجلاس سران کشورهای بریکس از ۲۲ تا ۲۴ اکتوبر در کازان برگزار شد. این اولین اجلاس گروه بریکس پس از گسترش آن بود.

این اجلاس نقش گروه بریکس را به عنوان سخنگوی اصلی منافع کل جهان غیر غربی و ابزار اصلی تشکیل نظم جهانی چندقطبی تثبیت کرد.

موضوع اصلی بیانیه مشترک – سند نهائی اجلاس کازان – شامل جایگزینی نظم کنونی جهان غرب با یک نظم بدیل و عادلانه‌تر، حمایت از جهان چندقطبی، فراخوان برای نظم جهانی عادلانه‌تر و افزایش نقش نمایندگی کشورهای غیر غربی در مدیریت نهادهای بین‌المللی (به ویژه با اصلاحات سیستم برتون وودز) از طریق افزایش سهم کشورهای در حال توسعه در اقتصاد جهانی، انتقاد از «اقدامات قهری یکجانبه، از جمله، تحریم‌های غیرقانونی» بود.

انگیزه تعیین‌کننده در همه سخنرانی‌ها و بحث‌ها در کازان موافقت شرکت‌کنندگان با این نظریه و لادیمیر پوتین، رئیس جمهور روسیه بود که چشم‌انداز نظم جدید جهانی دموکراتیک مشتمل بر کل تنوع فرهنگی و تمدنی بشریت را **روشن کرد**. او تصریح کرد: «چنین نظم جهانی باید مبتنی بر اصول جهانی احترام به منافع مشروع و انتخاب مستقل کشورها و ملت‌ها، رعایت قوانین بین‌المللی و روحیه همکاری سودمند و صادقانه متقابل باشد».

جمهوری خلق چین به ویژه بر مفاد اعلامیه کازان حاکی از ظهور مراکز جدید قدرت، تصمیم‌گیری سیاسی و رشد اقتصادی در جهان که می‌تواند پایه‌های یک نظم جهانی چند قطبی عادلانه‌تر، دموکراتیک‌تر و متعادل‌تر را پرریزی

نماید، **تأکید** می‌کند. دنیای چندقطبی فرصت‌های بیشتری را برای کشورهای در حال توسعه و بازارهای نوظهور فراهم می‌کند تا از مزیت‌های جهانی و فراگیر شدن اقتصادی جهانی بهره‌مند شوند.

نظم چندمرکزی به این یا آن شکل بر توسعه تمدن‌های مختلف که هر کدام از نظر ارزش‌ها، سنن تاریخی و چشم‌انداز آینده ویژگی‌های خاص خود را دارند، متکی است. از این نظر، مشکل غلبه بر تمدن تقریباً ۳۰۰ ساله غرب این است که اکنون کشورهای نماینده آن مانع توسعه تمدن‌های دیگر شده‌اند و تلاش می‌کنند تا نابرابری تاریخی تثبیت‌شده را برای همیشه تحکیم کنند.

در جمهوری خلق چین، در سطوح مختلف، سعی می‌کنند این ایده ساده را به جامعه جهانی و در وهله اول به غرب منتقل کنند: متوقف کردن توسعه تمدن‌های غیرغربی و کشورهای جنوب جهانی غیرممکن است. طرفه این که تلاش غرب برای انجام این کار، نه تنها هیچ سودی برای آن نخواهد داشت، حتی به همه جهان از جمله، به خود غرب آسیب وارد خواهد کرد.

رسانه‌های جمعی چین به نقل از شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور این کشور در جریان مذاکرات رهبران بریکس پلاس در روز پنجشنبه درباره لزوم «تلاش برای هماهنگی میان تمدن‌ها» می‌نویسند که شی جین‌پینگ با تأکید بر این که تنوع تمدن‌ها یکی از ویژگی‌های جدائی‌ناپذیر جهان است، خواستار ساخت «باغی از تمدن‌های جهانی» شد که «در آن بتوانیم زیبایی‌های هر تمدن را به اشتراک بگذاریم و آن را تحسین کنیم».

این تصاویر زیبا فقط یک شکل گفتاری نیستند. در واقع، این ادامه ایده جالب و مثمر ثمر رئیس‌جمهوری خلق چین در مورد ساختن «یک جامعه با سرنوشت مشترک برای بشریت» است که اجرای عملی آن را در پیشنهادها و ویژه برای اصلاح نظام مدیریت جهانی بازتاب می‌دهد.

جامعه چین توجه خود را بر روی **سخنان** رئیس‌جمهور چین، شی جین‌پینگ، مبنی بر این متمرکز کرد که هر چه روزگار ما آشفته‌تر می‌شود، ما باید با قامتی استوار و با پایداری، شجاعت، خردمندی و با نشان دادن عزم و اراده تزلزل‌ناپذیر و میل پرشور. همانطور که شخصیت اصلی اثر ماندگار «چه باید کرد؟» نشان داد، در خط مقدم بایستیم. نیکلای چرنیشفسکی، نویسنده روس، بریکس را به عنوان پیشتاز در پیشبرد اصلاح مدیریت جهانی توصیف می‌کند.

در این «باغ تمدن‌ها»، تمدن غربی نیز جایگاه شایسته خود را خواهد یافت. وانگ یومینگ، مدیر مؤسسه کشورهای در حال توسعه در مؤسسه مطالعات بین‌المللی چین (بیجینگ، چین)، **تأکید می‌کند** که مکانیسم بریکس، اگرچه یک صحنه غیرغربی برای همکاری است، اما «اتحاد ضدغربی» نیست.

ژو تیان‌شیانگ، مدیر اجرایی مؤسسه مطالعات بریکس در دانشگاه مطالعات بین‌المللی سیچوان، **معتقد است** که بریکس «هیچ گاه به دنبال جایگزینی سازمان‌های موجود نبوده و هدف آن اصلاح و نوآوری، از بین بردن نابرابری‌ها در نظم جهانی موجود و تلاش برای ایجاد یک سازمان منصفانه و عادلانه با منافع مشترک است.»

اجلاس کنونی بریکس بر این واقعیت مهر تأیید زد، که مشارکت ستراتیژیک جامع روسیه و چین، ساختار پشتیبان کل گروه بریکس است که برای تشکیل دنیای چندقطبی تلاش می‌کند.

روزنامه انگلیسی زبان «گلوبال تایمز» چین در سرمقاله خود راجع به اعتماد ستراتیژیک و دوستی سنتی بین چین و روسیه **می‌نویسد**، که این امر نشانه خوش‌بینی در رابطه مستقل و عاری از دخالت خارجی آن‌هاست. بدرستی این روسیه و چین هستند که الگوی مترقی جدیدی را برای روابط بین کشورهای بزرگ ارائه نموده و خود آن نیز در حوزه‌های مختلف چندجانبه، از جمله بریکس نقش مثبت ایفا می‌کند.

با افزایش سهم جنوب جهانی در اقتصاد جهان، انجام اصلاحات فوری در نظام مالی و پولی بین‌المللی به منظور افزایش نمایندگی و ارتقای نفوذ کشورهای در حال توسعه و غیرغربی ضرورت یافته است. چنین تنوعی در نظام پولی بین‌المللی مدت‌هاست که به تعویق افتاده و علاوه بر این، در نتیجه سیاست تحریمی غرب، به عنوان تنها جایگزین باقی مانده است.

رسانه‌های چینی **توجه خاصی** به توافق کشورهای بریکس برای حمایت از بانک جدید توسعه در اجرای ستراتیژی کلی آن برای سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۶ و گسترش تأمین مالی به ارزهای ملی مبذول داشتند. تداوم و سرعت بخشیدن به دالرزدائی از مبادلات تجاری و نظام مالی جهانی نه تنها برای روسیه به عنوان هدف اصلی تحریم‌های غرب، بلکه برای چین و سایر کشورهای غیرغربی نیز که می‌توانند سود سرشاری از روابط تجاری و اقتصادی با روسیه ببرند، اما با کنترل‌ها و محدودیت‌های غربی مواجه هستند، یک موضوع حیاتی است.

این توافق در بند مرتبط بیانیه پایانی اجلاس، که در آن بر لزوم تبدیل مشترک بانک جدید توسعه به نوع جدید بانک توسعه چندجانبه برای قرن بیست و یکم و حمایت از گسترش بیشتر عضویت در آن و تسریع بررسی درخواست‌های عضویت از کشورهای بریکس مطابق با ستراتیژی کلی و سیاست‌های مربوطه بانک اشاره شده، بازتاب یافته است. بر اساس این بیانیه، کشورهای بریکس نیز به تقویت همکاری‌های مالی و تسهیل پرداخت‌ها به ارزهای ملی تشویق می‌شوند.

موج فزاینده درخواست کشورها برای پیوستن به بریکس گواه این واقعیت است که گروه بریکس طی فعالیت‌های خود انتظارات طیف گسترده‌ای از کشورهای غیرغربی را برآورده می‌کند. لیست انتظار شامل مالزی، تایلند، نیجریه، بولیوی و حتی ترکیه- یکی از اعضای ناتو است. آخرین کشوری که به جمع درخواست‌کنندگان ملحق شد، سریلانکا بود. به گونه‌ای که وبجیت هرات، وزیر امور خارجه آن، در اجلاس در کازان در ماه جاری، تقاضای عضویت سریلانکا را رسماً تقدیم کرد.

طرف چینی در کازان از روند توسعه بریکس و ایجاد سازوکار «کشورهای شریک گروه بریکس» حمایت کرد. کارشناسان چینی معتقدند که استفاده از پیامدهای سیاسی گسترش بریکس برای تبدیل این گروه به نوع جدید سازوکار همکاری چندجانبه با بهره‌گیری از مزایای آن مانند بازار وسیع، منابع غنی، به ویژه، انرژی و ظرفیت عظیم مالی ضروری است.

گروه بریکس از ارزیابی یک طرفه بحران اوکراین که غرب در ضمن دفاع همه‌جانبه از آن، علل اصلی وقوع و تشدید آن را پنهان می‌کند، فاصله گرفته است. لی هایدونگ، استاد دانشگاه روابط بین‌الملل چین، **توجهات** را به نقش کاهش‌دهنده بریکس در غلبه بر بحران‌های امنیتی کنونی جلب می‌کند.

بریکس به تناسب گسترش خود، به تدریج به عنوان جایگزین عادلانه‌تری برای نسخه جهانی‌سازی غربی تبدیل می‌شود. گروه بریکس در آینده، از تمام فرصت‌ها برای تبدیل شدن به هسته اصلی یک نظام جدید در روابط بین‌الملل در تمام حوزه‌های آن - اقتصادی، علمی، فنی، انسانی و امنیتی برخوردار است.

نقل از: **بنیاد فرهنگ ستراتیژیک**

۶ آبان- عقرب ۱۴۰۳